

OLIY TA'LIM MUASSASALARIGA

KIRUVCHILAR UCHUN

"XORAZM ILM ZIYO" NTM

+998995607273 raqamiga SMS yuboring.

3126HHFA*Familiya Ism (Viloyat)
*JAVOBLAR

Namuna: 3126HHFA*Boltayev Anvar (Qashqadaryo)*BAADACCCAACA...

Izoh:

- 1) Agar sizni ism familiyagizda yoki viloyatingiz nomida **O', G'** harflari qatnashsa ularni o'rniga **U** va **G** harflarini ishlating.
- 2) Harflarni faqat lotin alifbosida yozing.
- 3) Repetitsion testlar faqat ko'rsatilgan sanalar uchun yaroqli. **4.07.2019-6.07.2019**
- 4) Repetitsion testning sms javoblari soat **21:00** gacha qabul qilinadi.

Natijalar: Har kuni **@repetitsiontestuz** kanalida soat **22:00** e'lon qilinadi

SAVOLLAR KITOBI

999990

Biologiya (3.1)

Kimyo (2.1)

Ona tili va adabiyoti (1.1)

BLOKLAR:

F.I.O.

IMZO

DIQQAT!

Test topshiriqlarini yechishdan avval savollar kitobini varaqlab, unda har bir fan bo'yicha savollar soni to'liqligini tekshiring. Agar savollar soni kamligi aniqlansa yoki savollar kitobi raqami bilan javoblar varag'idiagi "savollar kitobi raqami" bir xil bo'lmasa, darhol auditoriya rahbariga ma'lum qiling.

Savollar kitobida va javoblar varag'ida test topshiruvchining familiyasi, ismi, otasining ismi to'ldirilganligiga va imzosi qo'yilganligiga e'tibor qarating!

BIOLOGIYA

1. Ko'k kitning vaznidan besh ming barobar kichik bo'lgan hayvonni aniqlang?
 A) bakra baliqi   B) Afrika tuyaqushi
 C) tridakna   D) prejivalskiy oti
2. Spora hosil qiluvchi bandlari (a) bargalari (b) va tallomi (c) xalqasimon shoxlangan organizmlarni aniqlang?
 1)vilt 2)zang zamburug'i 3)sambitgul 4)ulva 5)vertitsill 6) nitella 7)ploun 8)qirqbobg'im
 A) a-1; b-8; c-6   B) a-5; b-8; c-6
 C) a-5; b-3; c-4   D) a-1; b-3; c-4
3. Odamlarning qonida faqat plazma agglutininlari bo'lgan guruh qaysi guruuhlar uchun donor (a) va retsipyent (b) emas?
 A) a-faqat IV; b-faqat I
 B) a-I va III; b-hammasi uchun retsipyent
 C) a-I,II,III,IV; b-faqat I
 D) a-hammasi uchun donor; b-II,III,IV
4. Qaysi organik moddalar biopolimer xisoblanmaydi
 A) oqsillar: B) yog'lar
 C) nuklein kislotalar: D) uglevodlar:
5. Fotoperiodizm hodisasi haqidagi to'g'ri fikrlarni aniqlang.
 1) yorug'lik tasirida o'smliklarning yorug'lik yo'lanishiga bog'liq holda harakatlanishga fotoperiodizm deyiladi 2) o'smliklar hayot foaliyatini yil mavsumlari bilan sinxronlashishi o'sishi fotoperiodizm deyiladi 3) o'smlik va hayvonlarning o'sishi va rivojlanishi kun uzunligiga bog'lailiqligi fotoperiodizm deyiladi 4) tirik organizmlardagi fiziologik jarayonlar faolligining yorug' kun uzunligiga bog'lailiqligi fotoperiodizm deyiladi; 5) fotoperiodizm hodisasini tajribada o'simlik va hayvonlarda yoritishni sun'iy o'zgartirib kuzatish mumkin
- 6) fotoperiodizm asosida o'simlik va hayvonlarda evolutsiya davomida maxsus davriy takrolanib turuvchi biologik ritmlar paydo bo'lgan 7) o'simliklar ko'rindigan nurlarni fotopigmentlar orqali o'zlashtirishi fotoperiodizm deyiladi
- A) 1, 2, 3, 4   B) 2, 3, 4, 7
 C) 1, 5, 6, 7   D) 3, 4, 5, 6
6. Evolyutsiyada tabiiy tanlanish orqali tarkib topgan moslanishning komponentlarini aniqlang.
 1-yashash uchun kurash; 2-raqobatchanlik; 3-irsiyat; 4-o'zgaruvchanlik; 5- yashovchanlik; 6-instinkt; 7-nasl qoldirish; 8-mimikriya; 9- maskirovka
 A) 2,3,5   B) 1,3,4,9   C) 1,5,8   D) 5,7,2
7. Ti ni Eco R1 dan farqli tomonlarini aniqlang?
 1)kesuvchi ferment 2)plasmid turi 3)monomeri nukleotid 4) monomeri aminokislata 5)mikroorganizmlardan ajratib olingan 6)nuklein kislatalarni kesadi 7)restrikta zalar kesadi 8)Agrobakterium sitoplazmasidan ajratib olingan 9) E.coli dan ajratib olingan
 A) 1,4,5,6,9   B) 2,3,5,6,8
 C) 2,3,5,7,8   D) 1,4,5,7,9
8. Nuklein kislotalarda polinukleotid zanjirining asosini qo'shni nuklotidlar orasidagi fosfodiefir bog'lari tashkil etadi. Qo'shni nukleotidlar orasidagi masofa 0,34 nm ga teng. DNK fragmentining asosini komplementar nukleotidlar orasidagi vodorod bog'lar ta'minlaydi. Agar DNK ning bitta zanjirida 12ta adenin,24ta guanin ,6 juft timin va 12 juft sitozin bo'lsa, quyidagilarni aniqlang: a - DNK tarkibidagi vodorod bog'lari soni , b - DNK tarkibidagi fosfodiefir (B) bog'lari soni, c - zanjirning uzunligi
 A) a-96; b- 36; c-12,24
- B) a- 0; b- 72; c-24,48
 C) a-96; b- 34; c-12,24
 D) a-0; b-71; c-24,48
9. Translatsiya(a) va transkripsiya(b) jarayoniga xos xususiyatlarni aniqlang.
 1.adenin ribonukleotidlarni uratsil ribonukleotidlariga mos kelishi 2.sitoplazmada borishi 3.yadroda borishi 4.timin dezoksiribonukleotidlarini adenin ribonukleotidlariga mos kelishi
 5.i-RNK dagi irlsiy axborot polipeptid zanjiradagi aminokislotalar izchilligiga ko'chirilishi
 6.i-RNK polimeraza ishkrokida kechadi 7, dezoksiribonukleotidlardagi axborotni ribonukleotidlarga ko'chirilishi
 A) a-5,2,4 b-1,7,6   B) a-1,6,2 b-3,4,7
 C) a-1,5,2 b-4,6,3   D) a-5,6,7 b-3,1,4
10. DNK molekulasida adenin va timin orasida ikkita, guanin va sitozin orasida uchta vodorod bog'i bor, qo'shni nukleotidlar orasi 0,34 nm ga teng. Nuklein kislotalar molekulasida nukleotidlar o'zaro fosfodiefir bog'lari orqali bog'lanadi. DNK ning bitta zanjirida 209 ta fosfodiefir bog'lari bo'lsa va adenin nukleotidlari DNK ning qo'sh zanjiridagi jami nukleotidlarning 20% ini tashkil etsa, DNK reduplikatsiyasi uchun nechta guanin nukleotidlari kerak bo'ladi?
 A) 63 ta   B) 126 ta   C) 84 ta   D) 42 ta
11. Yoshlikdan burun orgali chuqur nafas olishda yaxshi rivojlanadigan muskul xillari (I) va ularni harakatini boshqaruvchi nervlar markazi joylashish o'rnini (II) belgilang.
 a-qorin; b-diafragma; c-qovurg'alar; g-bo'yin
 1-orqa miyaning bo'yin segmenti;
 2- orqa miyaning dumg'aza segmenti;
 3- orqa miyaning ko'krak segmenti;
 4- orqa miyaning bel segmenti;
 A) I-c,b; II-1,3   B) I-c,b; II-3,1
 C) I-b,c; II-3,1   D) I-g,c; II-1,3
12. Keksalarda gipermetropiya holati nimalar tufayli yuzaga keladi?
 A) ko'z gavhari do'ngligining ortishi, ko'z soqqasining cho'ziqroq bo'lishi
 B) ko'z gavhari do'ngligining kamayishi,ko'z soqqasining qisqaroq bo'lishi
 C) ko'z gavhari do'ngligining ortishi, ko'z soqqasining qisqaroq bo'lishi
 D) ko'z gavhari do'ngligining kamayishi,ko'z soqqasining cho'ziqroq bo'lishi
13. O'rta Yer dengizi markazidagi o'simliklar qaysi oilalarga mansub?
 A) ra'nodoshlar, qovoqdoshlar, gulxayridoshlar
 B) burchoqdoshlar, bug'doydoshlar, sho'radoshlar
 C) karamdoshlar, sho'radoshlar, burchoqdoshlar
 D) karamdoshlar, ziradoshlar, bug'doydoshlar
14. Ch.Darvin asarlarini(a) va Lamark asarlarini(b) aniqlang.
 1."turlarning paydo bo'lishi" 2."odamning paydo bo'lishi va jinsiy tanlanish"
 3."Zologiya falsafasi" 4."Xonakilashtirilgan hayvon, madaniy o'simliklarning o'zgaruvchanligi" 5."Zologiyaga kirish"
 6."Hayvonlarning tana qismlari" 7."Hayvonlarning paydo bo'lishi" 8."Hayvonlar tarixi"
 A) a-6,7,8 b-5,3   B) a-1,2,4 b-3,5
 C) a-1,2,4 b-6,7,8   D) a-1,7 b-2,3
15. Makkajo'xoriga xos xususiyatlarni juftlang.
 a-ildizi poyadan atrofga yoyilishi;b-1sm² so'rish qismida ildiz tukchalar soni; c-yoz davomida bug'latadigan suv miqdori;g-urug'inining ekish chuqurligi.
 1-2m; 2-60-70sm; 3-1m; 4-700; 5-7000; 6-200l; 7-300l; 8-10sm; 9-6-10sm
 A) a-3; b-4; c-6 g-8

- B) a-2; b-5; c-6; g-8
 C) a-2; b-5; c-7; g-9
 D) a-1; b-5; c-6; g-9

16. Antibioz munosabatlariga mos keluvchi javoblarni aniqlang.
 1) o'simliklarning yorug'lik uchun kurashishi; 2) yirik baliqlarning mayda baliqlarni yeb qo'yishi; 3) terakning fitonsid ajratishi; 4) baliqning baqachanoq mantiya bo'shlig'iqa tuxum qo'yishi; 5) vertitsillium zamburug'inining g'o'zada yashashi; 6) og'iz amyobasining odam og'iz bo'shlig'ida yashashi
 A) 2,3,5 B) 1,4,6 C) 3,5,6 D) 2,4,5

17. Proteazalar faoliyati bilan bog'liq to'g'ri (a) va noto'g'ri (b) ma'lumotlarni aniqlang.
 1) polisaxarid tarkibidagi monomerlarni bir-biridan ajratadi; 2) glikogendan glyukoza hosil bo'lishida qatnashadi;
 3) polimer tarkibidagi aminokislotalarni bir- biridan ajratadi;
 4) dissimilyatsiya reaksiyasida katalizator sifatida qatnashadi; 5) polimer tarkibidagi aminokislotalarni bir-biriga bog'laydi; 6) sintez reaksiyasida katalizator sifatida qatnashadi;
 7) me'da va ingichka ichakda faoliyat ko'rsatadi; 8) peptid bog'larni uzishda qatnashadi.

- A) a-3, 4, 6, 8; b-1, 2, 5, 7
 B) a-1, 2, 7; b-2, 6, 8
 C) a-3, 4, 8; b-1, 2, 5
 D) a-4, 5, 6; b-3, 7, 8

18. Quyidagi organizmlar hujayrasi qachon 96 xromatidali bo'ladi?
 1.qalampirni mikrosporasi 2.shimpanzeni birlamchi jinsiy hujayrasi 3.gorillani gametagenez jarayonidagi ko'payish zonasida turgan hujayralar 4.qalampirni arxeosporasi 5. organutanni tuxum hujayrasi 6.qalampirni endosperimi
 A) 1,5,6 B) 3,4,5 C) 2,3,4 D) 2,5,6

19. Odamlarda qandli diabet va fenilketonuriya kasalliklari autosomada joylashgan retsessiv gen orqali yuzaga chiqadi. Qandli diabet bilan kasallangan erkak shu belgilari bo'yicha sog'lom ayol bilan turmush qurdi. Ularning oilasida tug'ilishi mumkin bo'lgan farzandlardan biri qandli diabet bilan, ikkinchisi esa fenilketonuriya bilan kasallangan. Tug'ilgan farzandlarning necha foizi ikkala belgi bo'yicha kasal?
 A) 25 B) 50 C) 12,5 D) 75

20. Antibiotik(a), ferment(b), pigment(c) larni juftlab ko'rsating
 A) a-fitoaliksin, b-polimeraza, c-fikotsian
 B) a-fitotoksin, b-entrikinaza, c-pektin
 C) a-interferon, b-pepsin, c-karotin
 D) a-fitoaliksin, b-tripsin, c-kapsid

21. Quyidagi organizmlarni nafas olish organlari bilan juvtlab ko'rsating (a) o'pka va traxeya bilan, (b)traxeya bilan, (c) opka bilan, (d)jabra bilan.
 1-semgaga 2-ko'lbuqa 3-maykut 4-sargan 5-falanga 6-chayon 7-gelikonius 8-kanna 9-inkarziya 10-tridakna
 A) a-5 b-7,9 s-2,3,6,8 d-1,4,10
 B) a-1,5,8 b-7,9 s-2,3,6 d-4,10
 C) a-5,8 b-7,9 s-1,2,3,6 d-4,10
 D) a-5,8 b-1,7,9 s-2,3,6 d-4,10

22. Tovuqlarda patlarning erta hosil bo'lishi patlarning kech hosil bo'lishi ustidan, patlarning chipor rangi qora rang ustidan dominantlik qiladi. Bu genlar bitta autosoma xromosomada joylashgan bo'lib, krossingover 20% ni tashkil etadi. Digeterozigota (otasi gomozigota, erta pat hosil qilgan, chipor) xo'roz va xuddi shunday tovuq chatishirilsa, avlodning necha foizi erta pat hosil qiluvchi qora rangli bo'ladi? Urg'ochilarda krossingover kuzatilmaydi.
 A) 40 B) 20 C) 25 D) 5

23. Ildizning qaysi hujayralari o'ziga hos tuzilgan?
 A) qincha hujayralari B) po'st hujayralari

- C) nay hujayralari D) ildiz tukchalari

24. Postembranal davri to`gri tuxumini pilla ichiga qo'ymaydigan organizmlarni aniqlang.
 1.butli o'rgimechak 2.gekkon 3.qizilquyruq 4.yomg'ir chuvalchangi 5.planariya 6.qorayaloq 7.chigirtka
 A) 2,3,6 B) 1,4,6 C) 4,5,7 D) 1,2,6

25. Qaysi javobda noto'g'ri fikr keltirilgan?
 A) biosferaning gomeostaz holati ekologik tanglikka olib keladi
 B) biogen migratsiyada produtsent, redutsent, konsumentlar qatnashadi
 C) biosfera timmasdan rivojlanadi
 D) tirik organizmlarning umumiy massasi biomassa deyiladi

26. Quyida keltirilgan organizmlar zigotasining hosil bo'lish usuliga ko'ra juftlang.
 1)ulotriks; 2)achitqi zamburug'i; 3)funariya yo'sini; 4)gidra; 5) oq po'panak zamburug'i
 a)xivchinsiz hujayra + xivchinli hujayra;
 b)xivchinli hujayra + xivchinli hujayra;
 c)xivchinsiz hujayra + xivchinsiz hujayra
 A) a-4; b-1; c-3 B) a-4; b-5; c-2
 C) a-3; b-1; c-4 D) a-3; b-1; c-2

27. Daryo qisqichbaqasining muskullari .....
 A) muskullari yaxshi rivojlanmagan faqat paylar tizmidan iborat;
 B) tananing ma'lum bir qismining harakatga keltiruvchi alohida muskul boylamlardan iborat;
 C) alohida muskul tolalardan iborat bo'lib har qaysi tola qisqarishi tufayli ma'lum qismlarini harakatlantira oladi;
 D) muskul tolalar a'zolar atrofida to'p-to'p bo'lib joylashgan lekin aloxida paylarga birikkan;

28. Qaysi organizmlarning DNKlari oqsillar bilan birga komplekslar hosil qilmaydi?
 A) bakteriya B) vertitsill
 C) achitqi D) zamburug'

29. Quyidagi o'simliklar evolyutsion taraqqiyoti bo'yicna to'g'ri ketma-ketlikda joylashtirilgan javobni aniqlang.
 1) nostok; 2) ulotriks; 3) kordait; 4) plaun; 5) riniya; 6) magnoliya.

- A) 1, 4, 2, 5, 3, 6 B) 1, 2, 5, 4, 3, 6
 C) 2, 5, 4, 1, 3, 6 D) 1, 2, 3, 4, 5, 6

30. DNK bo'lagini ikki hissa ortishi(a) va xromasomaning ayrim qismini ortishi(b) shu jumlalarga tegishli bo'lgan atamalarni toping.
 A) a-introduksiya b-translokatsiya
 B) a-reduplikatsiya b-duplikatsiya
 C) a-insersiya b-protoplast
 D) a-inversiya b-insersiya

KIMYO

31. Kimyoviy elementga tegishli bo'lgan xossalarni aniqlang. 1) atom massa; 2)zichlik; 3)elektron qavat; 4)rang; 5)yadro zaryadi; 6)qaynash va suyuqlanish temperaturasi; 7) izotoplar; 8)protonlar va neytronlar soni.
 A) 1, 2, 4, 5 B) 1, 3, 5, 7, 8
 C) 1, 3, 4, 7, 8 D) 1, 3, 5, 7

32. Qaysi aminokislota organizmda oqsillar, uglevodlar almashinuvida ishtirok etadi, markaziy nerv sistemasi kasalliklarini davolashda ishlataladi?
 A) sistein B) glutamin kislota
 C) glitsin D) gistidin

33. 0,5 mol noma'lum bir asosli to'yingan karbon kislota

eritmasiga Na metali qo'shilganda 11,2 litr (n.sh) gaz ajralib chiqdi. Reaksiya sodir bo'lgan idishga yuqori bosim va temperature ostida yetarlicha is gazi yutтирilishi natijasida hosil bo'lgan mahsulot birinchi reaksiyadan ajralgan organic mahsulot bilan 34:55 massa nisbatda ekanligi aniqlandi. Noma'lum kisloting 1 moli tarkibidagi sp³-gibriddangan orbitallar sonini aniqlang.

A) 12   B) 16   C) 8   D) 4

34. Quyidagi tuzlar gidrolizga uchraganda ishqoriy muhit hosil qiladiganlarini ajracting.

- 1) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$; 2) K_2SO_4 ; 3) $\text{CH}_3\text{COONH}_4$; 4) NaNO_2 ; 5) $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$; 6) $(\text{CH}_3\text{COO})_2\text{Ca}$;
- A) 4,6   B) 2,6   C) 1,3,4   D) 1,4,5

35. Pog'analardagi elektronlar sonini topish formulasini ko'rsating?

- A) $m_l=2(2 l+1)$ B) $N=2n^2$
C) $m_l=(2 l+1)$ D) $N=n^2$

36. Temir va uning noma'lum oksididan iborat aralashma to'liq eritish uchun 146 g 10% li xlorid kislota eritmasi sarflandi, bunda 1,12 I (n.sh) vodorod gazi ajralib eritmadi moddalarning umumiyligi massa ulushi 14,68% gateng bo'lsa, dastlabki aralashmadagi temirni massa ulushini (%) aniqlang.

- A) 25,9   B) 38,7   C) 19,54   D) 16,0

37. MgO va Mg_3N_2 aralashmasida azot atomlari soni kislordi atomlari sonidan 1,5 mol ko'p va magniy atomlari sonidan 1,5 mol kam bo'lsa, aralashmadagi nitrid massasini(g) toping.

- A) 100   B) 98,6   C) 220   D) 120

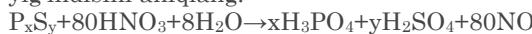
38. Tabiiy polimerni aniqlang.

- A) fenolfarmaldegid smola   B) lignin
C) glukoza   D) polipropilen

39. Tarkibida alkenning hajmi ulushi 10% ga teng bo'lgan alken va kislordi aralashmasi to'liq yondirilganda hosil bo'lgan suv bug'lari kondensatlangandan so'ng qolgan aralashmadagi CO_2 ning hajmi ulushi O_2 nikidan 20% ga kam bo'lsa, hosil bo'lgan aralashmaning o'rtacha molekulyar massasini toping.

- A) 55,6   B) 25,6   C) 45,8   D) 36,8

40. Quyidagi reaksiya tenglamasidagi barcha koeffitsiyentlar yig'indisini aniqlang.

- A) 198   B) 213   C) 100   D) 228

41. Massasi 2,82 g bo'lgan chumoli aldegidi, sırka aldegidi va propin kislaota aralashmasi qaytarilganda 896 ml (n.sh) sarflandi. Hosil bo'lgan spirtlar va kislotani to'liq oksidlaganda 2464 ml karbonat angidrid ajraldi. Hosil bo'lgan spirtlarning umumiyligi massasini (g) aniqlang.

- A) 2,9   B) 1,94   C) 1,42   D) 2,44

42. Metallning galogenli birikmasi tarkibida 80% galogen, uning oksidi tarkibida 28,57% kislordi bor. Galogeni aniqlang.

- A) brom   B) xlor   C) ftor   D) yod

43. Noma'lum A va B metallarning 6,0 g qotishmasi suvda to'liq eriydi va 11,2 I (n.sh) gaz ajraladi. Hosil bo'lgan eritmaga ma'lum miqdor xlorid kislota tomchiiatib quyilganda 8,6 g cho'kma tushadi va ortiqcha miqdorda xlorid kislota qo'shilsa erib ketadi. Noma'lum metallami va dastlabki qotishma tarkibidagi yengil metallning mol ulushini aniqlang.. 1)Na; 2)Li; 3)Zn; 4)Ca; 5)Be; 6)41; a-0,3125; b-0,6875; c-0,25; d-0,75;

- A) 1,3,a   B) 2,5,d   C) 2,6,b   D) 1,5,c

44. $\text{CO(g)} + \text{N}_2\text{O(g)} \rightleftharpoons \text{CO}_2\text{(g)} + \text{N}_2\text{(g)}$ sistemada moddalarning muvozanat holatidagi konsentratsiya(mol/l)lari mos ravishda 1, 4,4 va 1 ga teng. Sistemaga ma'lum miqdor is gazi qo'shilgandan keyin, azot(I)oksid va azotning yangi muvozanat konsentrsiyalari o'zaro teng bo'ldi. Agar reaksiya 1 litr hajmli idishda olib borilgan bo'lsa, hosil bo'lgan sistemadagi gazlar aralashmasining gelyiga nisbatan zichligini aniqlang.

- A) 9   B) 8,1   C) 10,2   D) 7,8

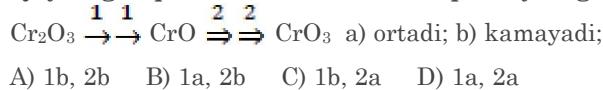
45. Noma'lum MeOH 40%li eritmasining 240 g miqdorini to'la neytrallash uchun 1 mol/litr sulfat kislota eritmasidan 320 ml sarflandi. Noma'lum metallni aniqlang.

- A) Cs   B) K   C) Na   D) Rb

46. 0,8 mol noma'lum bir asosli to'yigan karbon kislota eritmasiga Na metali qo'shilganda 17,92 litr (n.sh) gaz ajralib chiqdi. Reaksiya sodir bo'lgan idishga yuqori bosim v atemperatura ostida yetarlicha is gazi yutтирilishi natijasida hosil bo'lgan mahsulot bilan 1:1 massa nisbatda ekanligi aniqlandi. Idishga yutтирilgan is gazining massasini(g) aniqlang.

- A) 33,6   B) 44,8   C) 11,2   D) 22,4

47. Quyidagi oqsidlardarda kislota hossa qanday o'zgaradi?

48. 0,3 mol $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$ tarkibli kristallogidrat ma'lum miqdordagi suvda eritilib 1,5 molyalli eritma hosil bo'lgunga qadar 10 amper tok bilan 19300 sekund davomida elektroliz qilindi. Kristallogidrat necha gramm suvda eritilganligini aniqlang.

- A) 164   B) 182   C) 246,4   D) 96,4

49. $\text{CrCl}_3 + \text{NaClO} + \text{NaOH} \rightarrow \dots$ reaksiyani tugallang. Agar reaksiyada 22,35 g oksidlovchi qatnashgan bo'lsa, qaytaruvchinining massasini (g) toping.

- A) 31,7   B) 22,35   C) 15,85   D) 42,26

50. 20°C da to'yigan 200 g 20% li natriy nitrat eritmasielektroliz qilindi. Bunda critma massasi 50 g ga kamaydi. Agar eritma temperaturasi o'zgarmagan bo'lsa, elektrblizga uchrangan tuz massasini (g) aniqlang.

- A) 10   B) 40   C) 50   D) 20

51. Quyidagi qaysi moddalar o'zaro ta'sirlashganda eritmada kompleks birikma hosil bo'ladi?

- A) Cr(OH)_3 va HCl B) $(\text{ZnOH})_2\text{SO}_4$ va H_2SO_4
C) ZnSO_4 va $\text{Cu}(\text{OH})_2$ D) Cr(OH)_3 va NaOH

52. Mis(II) sulfat eritmasiga massasi 33,6 g temir plastinka tushirildi. Biroz vaqtidan keyin plastinka eritmada olinib quritildi. Plastinkaning massasi 36,8 g ga teng bo'ldi. Reaksiyaga kirishgan mis(II) sulfatning massasini(g) aniqlang.

- A) 8   B) 32   C) 9,1   D) 64

53. Tarkibida Ag, Al, Zn, Fe saqlagan 322 g qotishmaga NaOH eritmasi ta'sir ettirilganda 112 l (n.sh.da) gaz ajraladi va 138 g qoldiq erimay qoladi, huddishunday massali namunaga HCl ta'sir ettirilganda 145,6 l (n.sh.) da gaz ajraladi va eritmada qoldiq qoladi. Qotishma tarkibidagi Ag massasini aniqlang?

- A) 108   B) 56   C) 54 g   D) 130

54. 30,6 g sırka angidrid olish uchun necha gramm ketenga suvsiz sırka kislota tas'ir ettirish kerak?

- A) 8,4   B) 4,2   C) 16,8   D) 12,6

55. Tarkibida $36,12 \cdot 10^{23}$ ta atomi bor SO_3 suvda eritilganda $45,15 \cdot 10^{23}$ ta atom tutgan oleum eritmasi hosil bo'ladi. Oleum tarkibini aniqlang.

- A) $\text{H}_2\text{SO}_4 \cdot 6\text{SO}_3$ B) $\text{H}_2\text{SO}_4 \cdot 3\text{SO}_3$

C) $\text{H}_2\text{SO}_4 \cdot 0,5\text{SO}_3$ D) $\text{H}_2\text{SO}_4 \cdot 2\text{SO}_3$

56. Suvda erimaydigan oksidlarni belgilang.

- 1) CaO ; 2) CuO ; 3) Na_2O ; 4) Li_2O ; 5) ZnO ; 6) SiO_2 ;
A) 2,4,6 B) 1,3,4 C) 1,3,6 D) 2,5,6

57. 0,5 mol litiy va kadmiydan iborat aralashma tarkibidagi litiyning mol ulushi kadmiyning massa ulushiga teng bo'lsa, litiyning massasini (g) hisoblang

- A) 1,4 B) 0,7 C) 2,8 D) 2,1

58. Uchta kulonometrdan elektr toki o'tkazildi. Elektroliz jarayonida Ni kulonometr katodining massasi 0,1425 g ga teng, ikkinchi kulonometr katodining massasi esa 0,1625 g ga, uchinchisini 0,28g ga ortdi. Ikkinci va uchinchi kulonometrlarning elektrodlari qaysi metallardan yasalganini aniqlang.

- A) Cd, Ag B) Cu,Cd C) Zn,Cd D) Mg, Fe

59. Butin-1 trimerlanishidan olingen aromatic uglevodorodga konsentrangan nitrat va sulfat kislotalar aralashmasi ta'sir ettirilganda tarkibida bittadan NO_2 guruh tutgan nechta izomer hosil bo'ladi? (yon zanjir nitrolanishini hisobga olmang)

- A) 2 B) 4 C) 3 D) 1

60. $\text{N}_2\text{O}_4 \leftrightarrow 2\text{NO}_2$ reaksiyada 1 mol N_2O_4 ning 50% miqdori NO_2 ga qadar parchalandi va muvozanat qaror topdi. NO_2 ning muvozanat vaqtidagi mol ulushini toping. (reaksiya 1 litrli idishda olib borilgan)

- A) 0,5 B) 0,66 C) 0,75 D) 0,33

ONA TILI VA ADABIYOTI

61. O'ruxn-Enasoy bitiktoshlarini kimlar o'qishga muvaffaq bo'lган?

- A) V.V.Radlov, V.Tomsen
B) V.Tomsen
C) N.K.Vidzen, N.M.Yadrinsev, V.Radlov
D) V.V.Radlov, V.Tomsen, P.M.Melioranskiy

62. Charxi kajraftor elidin yozamen,
Chiqmadim hijron qishidin yoza men.
Bir meni yorliq bilan yod etmas ul,
Har necha ul shohga qulluq yozamen. Ushbu tuyuqdagi qaysi omonim so'zlar bir xil so'z turkumiga oid?

- A) 1 va 2-misralardagi "yoza men" so'zlar
B) 2 va 4-misralardagi "yoza men" so'zlar
C) 1, 2 va 4-misralardagi "yoza men" so'zlar
D) 1 va 4-misralardagi "yoza men" so'zlar

63. Qaysi qatordagi yasama so'zda undoshlarning hosil bo'lish usuliga ko'ra barcha turlari ishtirot etgan?

- A) Yuragiga go'zallikdan bahra olish tuyg'usini quydi.
B) Istiqlol xalqimizning asriy orzu-umidlarini ro'yobga chiqardi.
C) Biz o'z ustimizda doimo ishlab, jamiyatimizga yetuk insonlar bo'lib yetishishimiz darkor.
D) Go'dak oilaviy muhitda ulg'ayadi, muhit uni qanday oziqlantirsa, shunday ruhda kamolga yetadi.

64. Berilgan gaplarning qaysi biri to'ldiruvchi ergash gapli qo'shma gap emas?

- A) Shunisi muhimki, biz kelajagi buyuk davlat farzandlarimiz
B) Shuni bilingki, yalqovlik muhtojlik eshidigidir
C) Shuni unutmasligingiz kerakki, Vatanning istiqboli sizning qo'lingizda
D) barchasi to'ldiruvchi ergash gapli qo'shma gap

65. Quyida keltirilgan she'riy parchada qatnashgan ismlarning lug'aviy shakllari miqdorini aniqlang.

- Shovulladi tun bo'yi shamol,
Qaldoiroqlar ko'chdi larzakor.
Shivirlading yonimda xushhol:

"Yana keldi, do'stginam, bahor".

- A) 4 B) 3 C) 2 D) 1

66. Imloviy jihatdan xato yozilgan so'zlarni aniqlang

- 1) Shavqat; 2) tagcharm; 3) tussiz;
4) aftomat; 5) tavsif; 6) afzal;
7) avg'on;

- A) 3,4,7 B) 2,3,4,7 C) 2,3,5,6 D) 1,4,7

67. Quyidagi gapda moslashuvli tobe bog'lanish necha o'rinda qo'llangan?

Ishlarni qanday taqsimlash faqat sizning didingizga, aqlingizga bog'liq.

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

68. Bosh gapning egasi noma'lum gap bo'lgan ergashgan qo'shma gapni aniqlang.

- A) Dushman oz deb g'ofil bo'lmaslik kerak, chunki ko'p o'timi ogzina o't kuydiradi.

B) Odamning shunday do'stlari bo'ladiki, ularning har biri bilan fe'liga qarab gaplashishga to'g'ri keladi.

- C) Odamlar siz bilan odatdagidek gaplashishni xohlasmasa, aybni o'zingizdan qidiring.

D) Har kishi el uchun topsa agar ranj, Oqibat tuyassar bo'lar unga ganj.

69. Otdan yasalgan otlar qaysi qatorda berilgan?

- A) chirildoq, tezlik B) yong'in, o'zlik
C) toshloq, qalamdon D) birlik, qarsak

70. Hozirgi turkiy tillarning shakllanish tarixi qanday bosqichlarga bo'linadi?

1. Oltoy davri. 2. Eng qadimgi turk davri.
3. Qadimgi turk davri. 4. O'rta turk davri.
A) 1,2, 3,4 B) 1,3 C) 1,2,4 D) 1,2,3

71. Qaysi so'zlar chiziqcha bilan yoziladi?

- 1) yangidan yangi; 2) dum dumaloq;
3) dam badam ; 4) ochiqdan ochiq
A) 1,2,3,4 B) 2,3 C) 1,2,4 D) 1,2,3

72. Paronimlarni qo'llash bilan bog'liq xatolik yo'q gapni toping.

- A) Har qanday mahsulot o'z serviz markazlariga ega bo'lishi kerak.
B) Nahotki, yosh o'lib javonmard bo'lib ketishni afzal bilgan bo'lsa?!
C) Choy tubiga cho'kkani sha'malarni olib, quritib qo'y.
D) Ko'ylagining bir uchi taxta yorug'ida ilinib qolgan emish.

73. Qator undoshli so'z ishtirot etgan gapni toping.

- A) So'zning doriga o'xshashini, ortiqchasi zarar qilishini bilasizmi?
B) Ravon nutq – insонning ko'rki, fazilati
C) O'zbekistonning kelajagi yorug', ertasi porloq
D) Yo'doshini tashlagan yo'lда qolur

74. Sinekdoxa usuli bilan ma'no ko'chgan gap berilgan qatorni aniqlang

- A) Umrini ilmga bag'ishlagan odam abadiy umrga erishadi
B) Dunyoda tashvishlarni ko'p chekdi boshim
C) Mehmonlar uchun meva-cheva, quyuq-suyuq tortildi
D) El og'izga elak tutib bo'lmaydi

75. Grammatik jihatdan gap holida shakllangan, to'g'ri ma'noda qo'llaniladigan, xalq donishmandligi natijasida vujudga kelgan, barqaror birikmalar nima deylidi?

- A) maqol B) matal
C) ibora D) hikmatli so'z

76. Quyidagi nechta gapda boshqa bo'laklar bilan grammatik aloqaga kirishmaydigan «bo'lak»lar soni ikkita?

- 1) Darhaqiqat, tepa ustidan diqqat bilan qaralsa, hali ham odamzod qo'li bilan qurilgan kanalning izlari ko'rinishi.
2) Og'aynilar, biz bu yerda qancha tortishmaylik, oramizda

har qancha gap qochmasin, bu mehnat sarf qilsa arziyidigan
ish ekanligi ravshan ko'riniib turibdi.
3) Darhaqiqat, o'g'lim, bizdan ko'nglingiz to'q bo'lsin,
xalqimiz inoq va serg'ayrat, yuzlaringizni shuvut
qilmaydigan xalq.
4) Avvalo, rosmana ilmiy loyiha kerak, shuni tushumasizmi?
5) Yaxshi hamki, Jalolov bilan birga xatoning oldini oldik,
uka.
A) 1 ta B) 3 ta C) 4 ta D) 2 ta

77. Uslubiy betaraf so'zlar qatorini aniqlang.

- A) tog', bola, tuxum
B) tarannum, mujgon, his etmoq
C) jadal, fidokorona, shodiyona
D) obbo, jiyda, mazza

78. Gapning egasi ajratilgan gapni toping

- A) Bu xabar koplarni, shu jumladan Mahkamni ham,
juda quvontirdi
B) Uzoqdan otliqlarning-Alisher va uning
hamrohlarining-qorasi körindi
C) Biz - hammamiz, bir oilaning bolasimiz
D) Paxtakor özbekman-zabardast, mag'rur

79. So'roq olmoshlari ravishga xos sintaktik vazifa bajargan
qatorni toping.

- A) Kechagi gaplardan keyin qaysi yuz bilan boradi.
B) Mukarrama, ular kim ekan?
C) - Nima ishlari bor ekan? – so'radi Zulayho xola.
D) Nega qalbim to'la o'kinch va malol?

80. Shunday she'r o'qiginki, hamma yoqa ushlasin.

- So'z birikmalarini sonini toping.
A) 1 ta B) 2 ta C) 3 ta D) 4 ta

81. Noto'g'ri yozilgan so'zlar sonini toping.

- xohlamoq, hijil, xaspo'shlarimoq, shavqat, tamosha, avf ,
muzaqot, taqazo
A) 5 B) 3 C) 6 D) 4

82. Xudoyberdi To'xtaboyev romanlarini toping.

- 1."Sariq devni minib", 2."Besh bolali yigitcha",3."Omonboy
va Davronboy sarguzashti", 4." qovunlar mamlakati",
5."No'xat polvon", 6."Mungli ko'zlar", 7."Qasoskorning oltin
boshi", 8."Ayyor chumchuq", 9."Jannati odamlar", 10."Yillar
va yo'llar"
A) 1,2,3,5,7,9,10 B) 1,2,4,5,7,9,10
C) 1,3,5,7,8,9,10 D) 1,2,4,6,7,9,10

83. "Advokatlik osonmi?" asarida to'y qilib qarzdor bo'lgan
aravakash kim?

- A) Xushvaqt B) Xudoyberdi
C) Egamberdi D) Haydarali

84. «Aravada ... keldi, Childirmada ... keldi». («Chittigul»
qo'shig'idan) Nuqtalar or'niga mos so'zlarni tanlang.

- A) Qand, pul. B) Non, pul.
C) Un, gul. D) Qiz, gul.

85. Hans Kristian Anderssenning 1-yirik romani qaysi?

- A) "Bulbul" B) "Improvizator"
C) "Dyumchaxon" D) "Suv parisi"

86. 2 ta ustunga yozilgan bo'lib, biri 170 sm, ikkinchisi 160 sm
dan iborat. Gap qaysi bitiktosh haqida?

- A) Yo'llug' tigin B) To'nyuquq
C) Bilga xoqon D) Kul tigin

87. Qaysi shoir taxallusining ma'nosi "ilohiy ishqidan mast
bo'lgan" ma'nosini ifodalaydi?

- A) Maxmur B) Foniy
C) Uvaysiy D) Firog'iy

88. "Uning ismi ham, Qur'oni Karimda: "Al-asmo-u tanzil-u
min-as-samo", ya'ni "Ismlar osmonidan tushadi",
deyilganidek, ishq osmonidan tushgan. Ushbu parcha
qaysi asardan va kimning ismi haqida?

- A) "Farhod va Shirin" Farhodning
B) "Alpomish" Hakimbekning
C) "Layli va Majnun" Majnunning
D) "Sabai sayyor" Suhaylning

89. Lutfiyning "Xoh inon, xoh inonma" radifli g'azali qaysi
vaznda yozilgan?

- A) ramali musammani axrabi makfufi mahzuf
B) hazaji musaddasi axrabi makfufi mahzuf (yoki maqsur)
C) hazaji musammani axrabi makfufi mahzuf (yoki maqsur)
D) rajazi musabbai axrabi makfufi mahzuf (yoki maqsur)

90. Jon bo'lub ul, ruh aning qolibni,

Kim tanida ruh, aning tolibi.

Ushbu parcha qaysi asardan?

- A) "Sab'ayi sayyor" B) "Farhod va Shirin"
C) "Layli va Majnun" D) "Hayrat ul-abror"